

Länstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2009-03-27
Delgivningskvitto

Ärendebeteckning
551-6126-2008
Arkivbeteckning
TDS 80:053

1(33)

Bilfrakt Bothnia AB
Box 3113
903 03 UMEÅ

Tillstånd till fortsatt och utvidgad täktverksamhet av berg och naturgrus samt avfallshantering inom fastigheterna Röbbäck 11:12 m fl i Umeå kommun (5 bilagor)

Beslut

Länstyrelsen meddelar med stöd av 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken (1998: 808) Bilfrakt Bothnia AB (bolaget), org nr 556657-3035, tillstånd att med de begränsningar och villkor som framgår i det följande, dock längst **t o m den 31 juli 2024**, bedriva följande verksamheter:

- fortsatt och utvidgad täkt av berg och naturgrus inom fastigheterna Röbbäck 11:12, 24:12, 25:17, 13:18, 43:1, 44:1, 93:1, 25:14, 28:17 och 30:60 i Umeå kommun

Tillståndet gäller för uttag av högst **2 000 000 ton**, varav **1 200 000 ton (452 830 fm³) berg** och **800 000 ton (432 430 fm³) naturgrus**. Av den tillståndsgivna mängden utgör **41 481 ton berg** och **147 699 ton naturgrus** kvarvarande mängd enligt gällande tillstånd vid ingången av år 2009, enligt inlämnad produktionsuppgift. Brytningsområdets areal är ca 196 000 m². Verksamhetsområdets areal är ca 306 700 m² och dess gräns har markerats på bilagda utdrag ur fastighetskarta med en heldragen röd linje.

- fortsatt hantering och bearbetning av de avfallstyper och avfallsmängder som framgår av ansökan inom fastigheterna Röbbäck 25:14, 25:17 och 11:12.
- uppställning av mobilt kross- och sorteringsverk.

Länstyrelsen fastställer, enligt 4 kap. 2 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, den årliga avgiften för täktverksamheten till 12 250 kronor (70 % av 17 500 kr) beräknad utifrån den tillståndsgivna mängden. Avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken avseende avfallsverksamheten kommer att fastställas i senare beslut.

Länstyrelsen förutsätter att verksamheten inte innebär intrång i enskild eller allmän rätt.

Länstyrelsen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen, daterad 2008-04-12, med komplettering daterad 2008-07-09 och som fogats till ansökan, uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 22 kap 28 § första stycket miljöbalken, att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen återkallar med stöd av 24 kap 3 § 6 p. miljöbalken, och med giltighet från när detta beslut vunnit laga kraft, dels tidigare meddelat täkttillstånd 2002-06-26 (dnr 2330-7829/01) som överförts till bolaget genom beslut 2006-01-17 (dnr 551-13115-2005), dels tillståndet till avfalls-/återvinningsverksamheten genom beslut 2001-05-11 (dnr 242-6544/00).

För tillståndet gäller följande villkor.

Gemensamma villkor för täkt- och avfallsverksamhet

1. Verksamheten ska enligt bolagets åtagande avslutas senast den 31 juli 2014, om inte tillståndsmyndigheten efter särskild framställan från bolaget beslutar annat. Om en förlängning av verksamhetsperioden aktualiseras ska bolaget beakta de tider inför förlängningen som framgår av överenskommelse mellan bolaget, Umeå kommun och Västerbottens travsällskap respektive av avtal mellan bolaget och Vägverket Region Norr.
2. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett och åtagit sig i ansökan.
3. Personal som arbetar inom verksamhetsområdet ska vara väl informerad om betydelsen av innehållet i tillståndet. En omgång av tillståndet, inklusive bilagor, ska finnas tillgänglig vid verksamhet inom området och förvaras av platsansvarig.
4. Tillfart till området ska vara försedd med sådan grind och/eller annan avstängningsanordning att okontrollerat tillträde förhindras.
5. Verksamheten får bedrivas helgfri måndag-fredag, kl. 06.00-22.00. Borming, sprängning, krossning av brutet eller utvunnet material och skutknackning får bedrivas endast helgfri måndag-fredag, kl. 07.00-18.00. Om särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten medge annan förläggning av arbetstiden.
6. Inför uppställning av mobilt kross- och sorteringsverk ska tillsynsmyndigheten informeras i förväg. I samband med sådan information får tillsynsmyndigheten, om det behövs, meddela ytterligare föreskrifter om försiktighetsmått och skyddsåtgärder avseende krossning och sortering.
7. Buller från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än följande värden:
50 dBA dagtid (kl.07-18), helgfri måndag-fredag
45 dBA kvällstid (kl. 18-22), helgfri måndag-fredag
40 dBA nattetid (kl. 22-07), helgfri måndag-fredag

Om s.k. impulsljud eller s.k. rena toner alstras från verksamheten ska värdena sänkas med 5 dB(A). Momentan ljudnivå nattetid får inte överskrida 55 dBA.

Ekvivalentvärdena får inte överskridas under någon enskild timme och ska kontrolleras genom mätning och beräkning senast under den första produktionsperioden vid barmarksförhållanden och därefter om verksamheten förändras på ett sådant sätt som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst vart tredje år. Mätning av buller och bestämning av ekvivalent ljudnivå dBA ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer, för närvarande angivna i publikationen 1978:5 "Externt industribuller".

8. Inom verksamhetsområdet ska hållas god ordning. Regelbunden städning av området ska utföras i den utsträckning som behövs för att förhindra vindspridning av material och avfall. Försliten materiel, skrot och liknande ska omhändertas.
9. För att minimera diffus damning ska vid behov körvägar och upplag bevattnas. Lignin får användas, men inte salt.
10. Bolaget ska vidta nödvändiga åtgärder för att minimera risken för påverkan på grundvattnet av kväve samt förhindra utsläpp av olja från verksamheten.
11. Petroleumprodukter, oljor och andra flytande kemiska produkter ska förvaras i tank eller liknande med invallning/tråg som rymmer hela tankens volym. Det ska finnas regnskydd över tanken som hindrar nederbörd från att fylla invallningen/tråget. Dubbelmantlad tank och tank med inbyggd invallning får ersätta invallning/tråg. Tanken ska vara försedd med påkörningsskydd. Mängder och förvaring av varor och kemikalier ska journalföras. Tankar och förvaringsutrymmen ska kontrolleras regelbundet.
12. All hantering av farliga varor, som vid exempelvis tankning, får endast ske på hårdgjord och tät yta så att eventuellt spill kan samlas upp.
13. På arbetsplatsen ska finnas saneringsutrustning (Absol eller annat absorptionsmedel med motsvarande funktion) för beredskap i händelse av läckage av bränsle och olja från fordon och maskiner.
14. Spill av olja, oljehaltigt avfall och liknande ska samlas upp. Det betraktas som farligt avfall och ska förvaras väl skyddat, transporteras av godkänd transportör och slutligt omhändertas av godkänd omhändertagare. Mängden farligt avfall och transportör ska journalföras.
15. Arbetsfordon ska antingen vara försedda med spillplåt eller ställas upp på plåtar för uppsamling av oljespill eller placeras på hårdgjord och tät yta med motsvarande funktion. Även andra maskiner och utrustning ska

placeras på hårdgjord och tät yta eller på annat sätt som förhindrar att spill och läckage sprids till mark och grundvatten.

16. Inträffar haveri eller driftstörningar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön ska verksamheten omedelbart avbrytas och kommunens räddningstjänst samt tillsynsmyndigheten kontaktas.
17. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett reviderat kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att detta beslut vunnit laga kraft.

Villkor för täktverksamheten

Allmänt

18. Gränsen för täktens verksamhetsområde respektive brytningsområde ska under hela tillståndstiden i terrängen vara utmärkt på väl synligt sätt, med träpålar med blåmålad respektive rödmålad topp. Fixpunkter ska finnas redovisade i terrängen och på motsvarande sätt utmärkas med vitmålade pålar eller kryss på berg.
19. Täktplan i plansystem Sweref -99 20_15 daterad 2008-04-18, med skalstock reviderad till 1: 2000 enligt komplettering 2008-07-09, ska gälla med de ändringar och förtydliganden, som framgår av villkoren nedan.

Under brytning

20. Brytning av berg i täktområdets sydvästra del, enligt markering på bifogad täktplan, ska vara avslutad senast 2012-12-31.
21. Brytningsområdet ska avbanas och efterbehandlas efterhand som arbetet i täkten fortskrider. Vid avbaning ska material som ska användas vid efterbehandlingen läggas upp i ordnade upplag. Materialet ska vid efterbehandlingen bredas ut över området.
22. Till dess efterbehandling är slutförd ska stängsel finnas uppsatt i terrängen runt brytningsfronten där fallhöjden överstiger 3 meter.
23. Brytning får inte bedrivas djupare än till nivån + 16,0 m, höjdsystemet RH 2000, och i övrigt i enlighet med täktplanen. Återfyllnad till nivån + 16 m, inom det område där bolaget enligt tidigare tillstånd haft möjlighet att gå djupare, ska vara genomförd senast 2012-12-31.
24. Förutom de försiktighetsmått bolaget åtagit sig får sprängning endast ske vid till närboende och närliggande hästverksamheter i förväg meddelade tidpunkter och efter tydlig, hörbar förvarningssignal. Om vibrationshastigheten till följd av sprängning överskrider värdet 2,5 mm/s i

vertikal led, som effektivvärde på bottenvåning i närbelägen bebyggelse, ska bolaget vidta åtgärder för att förhindra upprepning. Mätning av vibrationer ska ske i enlighet med Svensk standard SS 460 48 61 "Vibrationer och stöt - Mätning och riktvärden för bedömning av komfort i byggnader". Mätning krävs endast efter klagomål från närboende eller verksamhetsutövare i närliggande fastigheter.

25. Luftstövågor till följd av sprängning får utomhus vid bebyggelse inte överskrida begränsningsvärdet 200 Pa (140 dBLin rel 20 mikroPa), uttryckt som frifältsvärde. Om värdet 60 Pa (130 dBLin rel 20 mikroPa) överskrids ska bolaget vidta åtgärder för att förhindra upprepning.

Efter brytning

26. Brytningsområdets slänter får inte ges en brantare lutning än 1:3. Slänterna ska vara stabila och avrundas mjukt vid släntkrön och släntfot samt i övrigt mjukt anpassas till angränsande terräng, utan synlig terrasserings. Externa massor får vid efterbehandling endast användas för yt-täckning och växtetablering.
27. Mellan angränsande täktområden får inte restpartier i form av plintar lämnas kvar utan sådana ska nedschaktas så att en mjuk avjämning sker mellan de angränsande täktbottnarna.
28. Eventuella upplag av redan utbrutet och bearbetat material ska hanteras på det sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer.
29. Efterbehandlingen ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och med Umeå kommun. Efterbehandlingen ska ske efter kommunens önskemål om dessa är ekonomiskt och miljömässigt rimliga. Efterbehandlingen ska slutföras inom tillståndstiden och enligt bolagets åtaganden i överenskommelse och avtal.

Vissa allmänna skyldigheter angående täktverksamheten anges i bilaga.

Sedan täktarbetet avslutats och efterbehandlingen enligt ovan angivna villkor verkställt ska anmälan omedelbart ske till tillsynsmyndigheten för besiktning.

Om verksamheten avslutas innan tillståndstidens utgång ska anmälan om detta göras till Länsstyrelsen.

Villkor för avfallsverksamheten

30. Avfallshanteringen får bedrivas på nuvarande platser. I den mån omlokalisering behövs ska det ske inom angivna fastigheter och i samråd med tillsynsmyndigheten som får besluta om de anvisningar och föreskrifter som behövs.
31. Inkommande avfall ska kontrolleras, vägas och journalföras. Sortering och återvinning av inkommande avfall ska ske i lämpliga fraktioner.

32. Mellanlagring av gödsel får inte ske permanent inom området utan gödsel ska endast tas in vid behov för den biologiska behandlingsprocessen, allt i enlighet med bolagets åtagande.

Övriga gemensamma bestämmelser

Om bolaget vill överlåta tillståndet till någon annan ska detta rapporteras skriftligen till Länsstyrelsen. Bolaget är ansvarigt för verksamheten tills Länsstyrelsen har godkänt övertagandet.

Med stöd av 22 kap 25 § miljöbalken överlåter Länsstyrelsen åt tillsynsmyndigheten att medge annan förläggning av arbetstiden (villkor 5), att fastställa de villkor som kan behövas rörande krossning och sortering (villkor 6), att bestämma hur hanteringen av upplag ska ske efter avslutad täkt (villkor 28) samt att besluta om anvisningar och föreskrifter vid omlokalisering av avfalls- och återvinningsverksamheten (villkor 30).

En av Länsstyrelsen godkänd säkerhet på 1 100 000 kronor har ställts för att i detta beslut meddelade villkor uppfylls. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

Motivering

Samråd enligt 6 kap 4 och 5 §§ miljöbalken bedöms ha skett på ett godtagbart sätt.

Beträffande innehållet i ansökan antecknar Länsstyrelsen följande.

Ansökan avser dels fortsatt och utvidgad täktverksamhet av berg och naturgrus för uttag av totalt 2 000 000 ton, varav 1 200 000 ton berg och 800 000 ton naturgrus, dels fortsatt och utökad verksamhet med återvinning av avfall. Bolaget yrkar på en tillståndstid om 15 år för verksamheterna. Vad gäller avfallsåtervinningen begärs att den får bedrivas på nuvarande ytor under ca fyra år, varefter en ny återvinningsyta anordnas i sydöstra täktområdet.

I ärendet har redovisats en överenskommelse mellan bolaget, Umeå kommun och Västerbottens Travsällskap med bl a följande innehåll:

- Tillståndet föreslås gälla i fem år och därefter med förlängning två år i taget under förutsättning att kommunen inte senast nio månader före utgången av varje tillståndsperiod meddelat bolaget att verksamheten ska avslutas. Tillståndet föreslås gälla som längst i 15 år.
- Bolaget ska enligt avtalet till kommunen anmäla önskemål om förlängning senast ett år före utgången av varje tillståndsperiod. Om önskemål om förlängning inte anmälts föreslås tillståndet upphöra vid utgången av innevarande tillståndsperiod.

- Kommunen kan också enligt avtalet på eget initiativ meddela att förlängning inte medges. Detta ska i så fall ske senast ett år innan utgången av innevarande tillståndperiod.

Skälen till den träffade överenskommelsen är den hänsyn som måste tas till övergripande planeringsfrågor och den osäkerhet som i nuläget finns om lämpligaste framtida markanvändning i och omkring det aktuella täktområdet. Bl a måste beaktas Vägverkets behov av mark för genomförandet av Umeåprojektet. Överenskommelsen har varit en förutsättning för kommunens tillstyrkande till ansökan.

Bolaget har vidare redovisat ett avtal mellan bolaget och Vägverket Region Norr där bland annat följande förutsättningar bestämts gälla: "Bolagets verksamhet får inte utgöra något hinder för förverkligande av Umeåprojektet 2. Om Vägverket finner det nödvändigt måste bolagets verksamhet upphöra för de delar av verksamheten som Vägverket bedömer aktuella. Verksamheten ska upphöra i god tid innan Vägverket behöver ta berörd mark i anspråk."

Mot bakgrund av ovanstående har Länsstyrelsen prövat ärendet utifrån att ansökan avser en yttre tidsram för tillståndets giltighet om 15 år. De perioder under vilka faktisk verksamhet får pågå ska regleras etappvis med möjlighet till omprövning efter varje etapp. Den första verksamhetsperioden ska omfatta fem år och de följande två år, i enlighet med vad bolaget åtagit sig i överenskommelsen med kommunen och Västerbottens travsällskap.

Länsstyrelsen har därför dels såsom ett särskilt villkor föreskrivit att såväl täktverksamheten som avfallsverksamheten i en första etapp får bedrivas längst t o m 31 juli 2014, dels föreskrivit att verksamheten, enligt bolagets åtagande i avtalet med kommunen och travsällskapet, ska avslutas efter denna period. I den mån fortsatt verksamhet är aktuell har tillståndsmyndigheten att pröva denna fråga såsom en begäran om villkorsändring efter särskild framställan från bolaget. Om en förlängning av verksamhetsperioden aktualiseras ska bolaget följa de tider inför förlängningen som framgår av avtalet mellan parterna.

Länsstyrelsen finner det därmed även av annat skäl lämpligt att samordna tillståndstiden tidsmässigt mellan täktverksamheten och avfallsverksamheten och att den sätts till 5 år i en första etapp. Det finns fördelar med att samordna de olika verksamheterna, men enligt Länsstyrelsens bedömning och med hänvisning till miljöbalkens princip om bästa plats för miljöfarlig verksamhet, finns ingen anledning att behålla avfalls- och återvinningsverksamheten inom täktområdet efter det att täkten slutligen avslutats och efterbehandlats.

Den snötipp som finns redovisad på täktplanen och för vilken kommunen är verksamhetsutövare, prövas inte i detta beslut. Verksamheten vid snötippen bör vara anmäld till tillsynsmyndigheten, som har att bestämma de krav som ska gälla för snötippningen.

Naturvård, kulturmiljö, rennäring

Den fortsatta och utökade verksamheten kommer inte att påverka något område med höga naturvärden, några högre värden för kulturmiljövården eller innebära någon nämnvärd påverkan på rennäringen.

Hushållning med naturresurser

I en nära omgivning runt tälkten finns ett begränsat antal jämförbara material-tälkten. Materialet kan anses godtagbart för redovisade ändamål och bidrar delvis till uppfyllelsen av miljömålen om minskad användning av naturgrus. Planerad tälktverksamhet kan godtas, förutsatt att det inte uppstår påverkan på grundvattnets kvalitet och strömningsförhållanden. Påverkan på dess kvalitet förebyggs i första hand genom att inga uttag med återfyllning längre får ske under nivån enligt tälktplanen. Det kan inte uteslutas att det finns risk för sänkning av grundvattenytan till följd av planerat berguttag. En sådan sänkning torde dock bli begränsad, med tanke på en måttlig uttagsmängd och ett begränsat brytningsdjup. Därför saknas för närvarande skäl att föreskriva villkor om skydd mot grundvattensänkning. Däremot finns skäl att betona vikten av att en bra efterbehandling uppnås, med tanke på den tätortsnära lokaliseringen och planerade vägprojekt direkt intill tälktområdet.

Miljöskydd

Vid tillståndsprövning av tälkten brukar Länsstyrelsen vara mycket restriktiv med att tillåta avfallsinförsel in i tälktområden. Vad gäller sand- och grustälkten föreskrivs i regel ett villkor om att t ex återvinningsmassor från vägbyggen inte får föras in i verksamhetsområdet för en sådan tälkt, med hänsyn till risken för bl a grundvattenförorening och förändring av naturmiljön. De logistikfordelar som finns för bolaget, genom nyttjande av samma fordon för uttransport av sand- och bergmaterial och intransport av olika avfallsfraktioner, ska vägas mot eventuella miljömässiga nackdelar av att tillåta avfallshantering i grustälkten. Det kan inte uteslutas att de nämnda riskerna föreligger även i detta fall, varför avfallsverksamheten inne i tälkten på sikt bör upphöra. Genom att säkerställa krav på täthet på ytorna där avfall hanteras bedöms dock verksamheten kunna bedrivas under en övergångstid. Denna aspekt måste bevakas av tillsynsmyndigheten vid en eventuell kommande omlokalisering av avfallsverksamheten.

Om så kallade rena toner alstras av de krossverk som används blir den tillåtna ekvivalenta ljudnivån maximalt 45 dBA dagtid. Länsstyrelsen anser att det vid behov finns goda förutsättningar att klara denna ljudnivå vid närmaste bebyggelse utifrån bolagets åtagande om att placera krossverk nere i tälkten.

Miljööverdomstolen har nyligen funnit att användningen av begreppen riktvärde och gränsvärde bör utmönstras i villkor som innehåller begränsningsvärden och att dessa villkor i stället bör preciseras genom att kontrollen av dem fastställs. Villkor 7 avseende buller är utformat enligt detta.

Damning torde främst orsakas av finkorniga partiklar i fraktionen 0,2-0,45 mm (stenmjöl) och kan föranleda behov av bevattning med tanke på täktområdets storlek och läge relativt öppet i terrängen.

En viktig fråga från miljösynpunkt gäller ställningstagande till transportvägar, där huvudsakliga miljöstörningar från trafik utgörs av buller, vibrationer och damning samt trafiksäkerhetsaspekter. Enligt bolagets uppgifter kommer trafikflödena inte att förändras jämfört med tidigare verksamhet. Inga erinringar har inkommit från boende längs transportvägarna från täktområdet. Länsstyrelsen noterar att yrkanden om trafiksäkerhetsåtgärder inte omfattas av prövningen enligt miljöbalken (se t ex dom 2001-11-23, mål nr M 39-01 vid Miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt).

Täktverksamheten

Av redovisad täktplan framgår att uttagbar volym grus, sand och berg 2008-04-18 uppgick till 1 237 000 fm³. Enligt inlämnade produktionsuppgifter för ingången av år 2009 var kvarvarande tillståndsgiven volym totalt 95 490 fm³ material. Nuvarande ansökan omfattar 452 830 fm³ berg samt 432 430 fm³ grus och sand, utifrån bolagets uppskattning av materialfördelningen. Inom ramen för täktplanen finns således ett betydande överskott, minst 300 000 fm³. På grund av tidigare uttag under slutlig bottennivå finns en skuld om uppskattningsvis 60 000-70 000 fm³.

I och med utökningen av tillståndsgivna mängder är det inte längre motiverat att tillåta några uttag under slutlig täktbottennivå. Länsstyrelsen godtar att återfyllnad av de delar av täktbotten där uttag tidigare skett under +16,0 m sker inom ramen för redovisad massbalans. Återfyllnaden får inte ske med införda massor. Bolaget redovisar att föreskriften om täktbottens nivå kommer att förändras jämfört med gällande villkor beroende på att bytet av höjdsystem till RH 2000 innebär en förändring av höjdnivån med 1,0 m från +15,0 m till +16,0 m. Återfyllnad, upp till +16 m, ska vara utförd senast 2012-12-31.

Enligt avtal mellan bolaget och Vägverket får verksamheten inte utgöra något hinder för utförande av Umeåprojektet 2. Brytningen av berg i täktområdets sydvästra del, markerad på täktplanen, kan därför behöva avslutas under år 2011 utifrån befintligt kunskapsunderlag. Någon exakt tidpunkt har inte angivits. Länsstyrelsen föreskriver dock ett villkor om att brytning av berg i täktområdets sydöstra del ska vara avslutad senast 2012-12-31.

Arbetstiden för sprängning bör på grund av det korta avståndet till bebyggelse begränsas till dagtid, helgfri måndag-fredag. När det gäller vibrationer registrerar människan sådana vid mycket låga vibrationshastigheter, ca 0,1-0,3 mm/s uttryckt som effektivvärde, vid de låga frekvenser som alstras vid sprängning. Vid framtagandet av riktvärden för vibrationer från spårbunden trafik, som har likartad frekvensfördelning som vid sprängning, har Banverket och Naturvårdsverket också betonat att känseltröskeln är den enda säkra gränsen om man vill undvika störande vibrationer. Länsstyrelsen anser att villkor för vibrationer vid sprängning, vid prövning av verksamhet enligt miljöbalken, bör utgå från

hygienisk bedömning av komfortvärden och inte från risk för teknisk skada på fast egendom. Utifrån avståndet till närmaste bostadshus och bolagets redovisade beräkningar bedömer Länsstyrelsen att bolaget utan större tekniska och ekonomiska svårigheter klarar det föreskrivna vibrationsvillkoret. Miljööverdomstolen har i dom 2004-07-19, mål nr M 3011-03, ansett att en begränsning av vibrationsnivån vid sprängning till 2,5 mm/s innebär en miljömässig nytta i form av minskade olägenheter för omgivningen och därför är väl motiverad, när det inte är förenat med svårigheter eller större kostnader att uppfylla ett sådant villkor. Enligt bolagets redovisade beräkningar torde det inte heller vara förenat med svårigheter att uppfylla det föreskrivna villkoret för luftstötter.

Länsstyrelsen bedömer att hästverksamheten i och runt travbanan inte kommer att påverkas väsentligt av sprängning, men meddelande om sprängning ska i förväg ske bl a till travbanan. Länsstyrelsen prövar inte frågor om eventuella framtida skadestånd för sökanden rörande effekter på hästar.

Planerad efterbehandling med föreskrivna villkor kan godtas från naturmiljösynpunkt och med tanke på planerat vägprojekt direkt intill täktområdet. Tillgången på material inom täktområdet och att efterbehandlingen ska kunna utföras inom föreskriven tid innebär att den ska kunna ske med material från täktområdet. Med stabil slänt avser Länsstyrelsen slänter med sådan utformning och i sådant material att de förblir opåverkade av naturliga sluttningsprocesser under längre tid. En släntlutning får inte överstiga 1:2 för att sluttningsprocesser normalt inte ska starta. Av särskild betydelse är att slänterna är stabila i sydöstra delen av tükten, där en ny vägsträckning planeras.

Nya bestämmelser om upplag av utbrutet och bearbetat material motiverar en delegation i frågan till tillsynsmyndigheten.

Avfallsverksamheten

Bolaget har i sin ansökan redovisat att återvinningsverksamheten förekommer inom alla de fastigheter som berörs av grus- och bergtükten. De befintliga upplagsytorna, som de har redovisats på karta daterad 2009-02-11, ligger dock endast på fastigheterna Rökäck 25:14, 25:17 och 11:12.

Flera av bolaget angivna EWC-koder för de olika avfallsslagen är enligt Länsstyrelsens bedömning felaktiga men det påverkar inte tillståndets innehåll och villkor. De koder som bör gälla redovisas under punkten "Information".

Verksamheten bedrivs för närvarande i tükten på särskilt angivna ytor och detta ska fortgå enligt bolaget under en övergångstid på ca fyra år. Därefter avser man att iordningställa en ny yta för avfallsåtervinning i sydöstra tüktoområdet, där den utsprängda bergytan ska utgöra botten under avfallshanteringen. Bolaget utgår från att den nya ytan ska vara färdig att tas i anspråk inom fyra år från det att tillstånd meddelats för verksamheten och begär tillstånd att då få omlokalisera avfallsverksamheten dit. Länsstyrelsen uppfattar att omlokaliseringen är nödvändig bl a för att frilägga de nuvarande verksamhetsområdena för den fortsatta tüktoverksamheten.

Bolaget har inte presenterat ett underlag som visar att den föreslagna platsen för avfallsverksamheten uppfyller de krav som kan ställas utifrån bl a marktek-niska synpunkter. Visserligen har bolaget genom okulär besiktning av blottlag-da berghällar inte funnit några sprickbildningar, men det kan inte uteslutas att sprickor kan förekomma inom de delar av berget där den tänkta ytan för av-fallsåtervinning ska etableras. Dessutom har inte redovisats några uppgifter om bergytans utbredning och djup i det aktuella området.

Länsstyrelsen bedömer att det inom fastigheterna Röbäck 25:14, 25:17 och 11:12 är möjligt att hitta en acceptabel framtida lokalisering för avfalls- och återvinningsverksamheten, dock med beaktande av de åtaganden om eventuellt upphörande av verksamheten som bolaget gjort gentemot kommunen och Väg-verket. I jämförelse med den föreslagna lokaliseringen på den blivande berg-täktsbottnen bör återvinningsverksamheten med hänsyn till konkurrerande markanvändningsintressen och från allmän miljösynpunkt, enligt Länsstyrel-sens mening, med fördel kunna etableras längre in i täktområdet mot väs-ter/nordväst bl a för att minska insyn.

Länsstyrelsen har förståelse för att bolaget vill samla avfallshanteringen till en gemensam plats inom täktområdet. Den redovisade utredningen ger dock inte underlag för att bedöma huruvida den föreslagna nya platsen för den framtida avfalls- och återvinningsverksamheten uppfyller miljöbalkens krav på bästa lokalisering. Länsstyrelsen ger därför ingen föreskrift i denna fråga. Enligt bo-lagets ansökan är avsikten att verksamheten i vart fall under ytterligare fyra år ska fortsätta på de ytor som nu används. I den mån omlokalisering är nödvän-dig med hänsyn till täktverksamheten uppdrar Länsstyrelsen till tillsynsmyndigheten att, med stöd av delegation, besluta i frågan. Om bolaget istället önskar få frågan om en viss lokalisering prövad av tillståndsmyndigheten kan den prövas som ett tillkommande villkor när tillräcklig utredning föreligger.

Övrigt och slutbedömning

De övriga villkor som framgår av detta beslut kan anses normala för den verk-samhet som bedrivs. När tillståndet vunnit laga kraft ersätts tidigare tillstånd för täkt- respektive avfallsverksamheten.

Länsstyrelsen finner det lämpligt att delegera frågorna om att medge annan förläggning av arbetstiden, att fastställa de villkor som kan behövas rörande krossning och sortering, att bestämma hur hanteringen av upplag ska ske efter avslutad täkt samt att besluta om anvisningar och föreskrifter vid omlokalise-ring av avfalls- och återvinningsverksamheten.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen, med hänsyn till föreskrivna vill-kor, att hinder inte föreligger utifrån miljöbalkens mål i 1 kap, de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap, de grundläggande hushållningsbestämmelserna i 3 kap. eller den särskilda behovsprövningen enligt 9 kap. 6 a § i miljöbalken, för planerat uttag och förädling av berg och naturgrus samt hantering av avfall. Lokalisering och omfattning är godtagbar. Ansökan ska därför bifallas.

Länsstyrelsen anser det motiverat att tillståndet får tas i anspråk omedelbart då det är angeläget att hela verksamheten regleras av ett sammanfattande tillstånd och då verksamheterna regleras i korta tidsperspektiv med hänsyn till planeringen av Umeåprojektet 2/Västra länken. Ansökan om verkställighetsförordnande kan därför bifallas.

Ansökan

Av bolagets beskrivning av projektet framgår i huvudsak följande:

Bolaget bedriver f n verksamhet på den aktuella platsen utifrån två tillstånd, ett för tåktverksamheten och ett för återvinningsverksamheten. De båda tillstånden omfattar samma geografiska område men har i vissa delar olika begränsningar och är även förenade med olika villkor. För att samordna detta söker bolaget ett gemensamt tillstånd för all verksamhet på platsen. Verksamheten kommer att bedrivs året runt. Bolaget anser i komplettering 2008-07-09 att återvinningsverksamheten som pågår idag kan ske på samma sätt fram tills dess att den nya ytan för återvinningsverksamhet iordningsställts, då nuvarande tillstånd ger denna möjlighet, om inte bolaget efter förslag från Länsstyrelse eller kommun prövat verksamheten i samordnad form. Bolaget finner därför kommunens begäran om tillfälliga villkor omotiverad. Verksamheten kräver en långsiktig planering. Därför omfattar ansökan verksamhet under 15 år. Villkoren reglerar störning på ett bättre sätt än tillståndstiden och bolaget ser ingen konflikt mellan en så lång tillståndstid och en tätortsnära lokalisering.

Tillståndstid

Bolaget ansöker alltså om en tillståndstid på 15 år och yrkar även på verkställighetsförordnande. I insänd överenskommelse med Umeå kommun och Västerbottens Travsällskap anges: "Tillstånd gäller i fem år och därefter med förlängning två år i taget under förutsättning att kommunen inte senast nio månader före utgången av varje tillståndsperiod meddelat Bilfrakt att verksamheten ska avslutas. Tillstånd gäller dock längst 15 år. Bilfrakt ska till kommunen anmäla önskemål om förlängning senast ett år före utgången av varje tillståndsperiod. Kommunens ställningstagande till förlängning ska behandlas av kommunstyrelsens näringslivs- och planeringsutskott inom tre månader efter anmälan gjorts. Om önskemål om förlängning inte anmälts upphör tillståndet vid utgången av innevarande tillståndsperiod. Kommunen kan också på eget initiativ meddela att förlängning inte medges. Detta ska i så fall ske senast ett år innan utgången av innevarande tillståndsperiod. Kommunen ska innan sådant beslut fattas samråda med Bilfrakt. Tillståndet ska inte avse utökning av tåktområdet, annat än vad som följer av normal släntutjämning vid återställningsarbeten. Återställning av tåkten ska ske inom två år från det att kommunen meddelat att tillstånd inte längre kan förlängas, dock senast inom den maximala tillståndstiden på 15 år."

Enligt överenskommelsen ska i övrigt gälla sju villkor enligt Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande, att Bilfrakt ändrar sin tillståndsansökan enligt överenskommelsen och regler vid eventuella ägarbyten etc.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Bolaget redovisar hur man anser sig uppfylla dessa hänsynsregler. Till exempel anges beträffande lokaliseringsprincipen att bolaget undersökt alternativa lokaliseringar av täktverksamheten inom Umeå kommun och alternativa placeringar inom fastigheterna inklusive provtagning. Föreslagen plats anses vara den bästa miljömässigt och ekonomiskt. För återvinningsverksamheten har endast lokalisering inom Grop 21 undersökts, till följd av att material från täktverksamheten krävs i matjordstillverkningen. Inom detta område har aktuell plats valts för att den är den bästa miljömässigt och ekonomiskt.

Samrådsprocessen

Länsstyrelsen meddelade 2007-09-24 att planerad täktverksamhet antas medföra betydande miljöpåverkan. I detta skede var inte ansökan om återvinningsverksamheten upptagen i samma samråd, men då denna verksamhet anses kunna medföra betydande miljöpåverkan fortskrider hela processen enligt det förloppet. Samråd med utökad krets genomfördes 2008-01-29 på bolagets kontor. Mötet annonserades i lokalpressen för att nå alla berörda.

Huvudsakliga synpunkter bemöts i ansökan, med en fullständig samrådsredogörelse som bilaga. De närvarande hade en rad funderingar om verksamheten, men inget att anföra mot den. De främsta funderingarna gällde vilka störningar sprängning kommer att innebära, hur länge på dagarna sprängning kommer att ske, hur mycket buller verksamheten innebär och hur långt från verksamheten vibrationer och luftstötar märks av. Bolaget svarade att man kommer att få villkor för arbetstider och bullernivåer, som man kommer att kunna hålla. Sprängning kommer inte att ske efter kl. 18.00 och information kommer alltid att ges till närboende samt sättas upp vid vägar i anslutning till täkten inför sprängning. Bergytan angränsar mot sandmark, vilket inte för vibrationer vidare i någon större utsträckning. Närboende bör därför inte känna av dem. De närvarande undrade också om grundvattnet skulle bli påverkat, eller om det redan idag blir påverkat av kommunens snötipp. Bolaget svarade att täktbotten kommer att vara lägst + 16 m och brytning kommer aldrig att ske närmare än en meter från grundvattenytan. Bolaget har ett antal grundvattenrör utplacerade inom verksamhetsområdet. Dessa indikerar att grundvattenytan finns 36 m under omgivande markyta och att vattenströmningen sker åt nordväst. Verksamheten kommer inte att påverka vattnet och genom provtagning i grundvattenrören har det tidigare inte kunnat påvisas någon förorening från snötippen.

Kontroll av verksamheten

Alla massor som transporteras in och ut från verksamhetsområdet kommer att passera befintlig vågstation. Genom detta förfarande registreras alla mängder av de olika materialslagen och bokförs i bolagets lagerrapport. Bolaget åtar sig att inlämna resultat till tillsynsmyndigheten, från mätning av buller och vibrationer i samband med första produktionstillfället. Ligger nivåerna 15 % under givna riktlinjer görs inga ytterligare mätningar så länge inga klagomål förekommer. Om det inträffar störning i anläggningen som kan leda till olägenhet för människa och miljö, sker omgående rapport till tillsynsmyndigheten. Om

det blir aktuellt att använda kemiska produkter i verksamheten kommer dessa att förtecknas och journalföras. I omedelbar närhet till förvaringsplatsen kan även aktuella säkerhetsblad finnas tillgängliga för produkterna. Bolaget är certifierat enligt ISO 9001 och 14001, varpå riskanalys och miljöaspekter är identifierade sedan tidigare, i form av dieselstölder, läckage, brand och explosion.

Handläggning

Bolaget hemställer om att Länsstyrelsen kommunicerar slutligt beslutförslag till bolaget för synpunkter, innan beslut meddelas i ärendet. Genom detta undviks risken för att ett överklagande måste ske p.g.a. förhållandevis små detaljer i förhållande till ärendet som helhet, men som kan vara problematiska för bolaget. Bolaget kan dock avstå från denna hemställan, om den försvårar Länsstyrelsens arbete.

Täktverksamheten

Täktverksamheten ska prövas enligt verksamhetskod 10.11 B. De miljömål som främst berörs är Grundvatten av god kvalitet, God bebyggd miljö samt Levande sjöar och vattendrag.

Enligt Umeå kommuns översiktplan från 1988 ligger täkten inom ett område där endast generella bestämmelser gäller enligt plan- och bygglagen. Friluftsområdet i anslutning till täkten är inte detaljplanelagt. I täktens omgivning finns motionsområde för hästar och ett rekreationsområde för människor i form av elljusspår. Täktområdet ligger inom ett område som inte är gränsbestämt för samebyarna Ubmeje Tjeälddie och Ran. Området är betesland under vinter och vårvinter. Ett skogsbolag bedriver skogsbruk i närområdet. Täkten har varit etablerad i drygt 30 år. Lokaliseringen är lämplig med kort avstånd till Umeå stad. Fortsatt täktverksamhet i ett redan påverkat område är att föredra framför att öppna nya sår i naturen på annan plats. Till följd av tidigare utvinning ligger täktbotten 15-35 meter lägre än omgivande mark, vilket reducerar buller och dammspridning. Återvinningsverksamheten har lokaliserats till täkten då sandmaterial krävs vid framställning av matjord. Produktionskostnaden blir lägre, vilket ger både en ekonomisk vinst och samordningsvinst.

Ansökan avser uttag av 2 000 000 ton under 15 år, med ett årligt uttag som varierar mellan 25 000 ton och 350 000 ton. Uttagen kommer att möjliggöras inom befintlig täktplan. Om efterbehandling sker efter denna etapp kommer återställning att kunna ske enligt redovisad återställningsplan som miniminivå. Efterbehandling kan ske med en mer varierad form främst på täktbotten men även i slänter. Ansökan omfattar uttag i hela täkten. Enligt täktplan daterad 2008-04-18 var beräknad uttagbar volym grus, sand och berg 1 237 000 fm³. Bolaget anger att vid totalinmätningen 2007-07-01 gjordes inte någon begränsning utifrån kvarvarande tillståndsgiven mängd. Denna inmätning syftade till att ta reda på hur stor total mängd som fanns kvar och kunde brytas vid denna tidpunkt. Det vill säga det ena är total möjlig uttagbar mängd medan det andra är möjlig uttagbar mängd vid efterlevnad av befintligt tillstånd, där de senare mängderna är väsentligt mindre. Nu gällande täkttillstånd begränsar uttaget, genom att exkludera etapp 3 och 4 på täktplanen. Detta gör att volymerna i

aktuell ansökan avviker från gällande tillstånd, då de behandlar olika ytor, men även olika typer av material med olika densitet. Undersökning med georadar utförd i april 2007 är inte exakt då mätningen gjordes över en så stor yta. Bolaget har därför mycket svårt att ange exakta mängder för berg respektive grus. En uppskattning kan dock göras att fördelningen av vikten kommer att vara ca 60 % berg och 40 % grus. Enligt inlämnade produktionsuppgifter för ingången av år 2009 var kvarvarande tillståndsgiven mängd 41 481 ton berg (av tillståndsgivna 47 700 ton) samt 147 699 ton grus och sand (av tillståndsgivna 952 300 ton). Dessa mängder motsvarar med vedertagna omräkningsfaktorer $15\,653\text{ fm}^3$ berg (omräkningsfaktor 2,65) och $79\,837\text{ fm}^3$ grus och sand (omräkningsfaktor 1,85), motsvarande totalt $95\,490\text{ fm}^3$ material.

Det nya verksamhetsområdets areal uppges vara avtäckt under tidigare tillstånd och sägs ha en yta på ca $170\,000\text{ m}^2$. Enligt täktplan daterad 2008-04-18 är dock brytningsområdets areal $196\,147\text{ m}^2$ och verksamhetsområdets areal $306\,690\text{ m}^2$, vilket bekräftats av bolaget i komplettering 2008-07-09. Ansökan avser också uppställning och drift av kross- och sorteringsverk. Brytningen planeras omfatta $1\,200\,000\text{ ton}$ ($452\,830\text{ fm}^3$) berg samt $800\,000\text{ ton}$ ($432\,430\text{ fm}^3$) grus och sand, utifrån bolagets uppskattning av materialfördelningen. Platsen möjliggör även vidare uttag i flera etapper.

Verksamheten kommer att bestå av avtäckning, bormning, sprängning, krossning, sortering, skutknackning, lastning, lagerhållning och uttransporter. Bormning, sprängning, krossning och skutknackning är nya verksamheter som tillkommer när täkten också ska producera krossat berg. I täkten bedrivs också återvinning av rena massor och produktion av avfall. Bolaget yrkar bl.a. på att få ställa upp krossverk och sorteringsverk för förädling samt att få arbetstiderna fastställda till kl. 07.00-22.00, måndag-fredag. I huvudsak kommer arbetstiderna att vara kl. 07.00-18.00, måndag-fredag. Bolaget lämnar förslag på villkor och utformning av tillståndstiden utifrån sin överenskommelse med Umeå kommun och Västerbottens travsällskap. Bormning kommer årligen att ske 10 dagar vid normal produktion och 50 dagar vid maximal produktion. Sprängning sker vanligen 1-2 gånger per produktionstillfälle och vid normal produktion kommer det att vara ett årligt produktionstillfälle. Troligen använder underentreprenören för sprängningarna ANFO-sprängämnen, där årlig mängd bedöms bli ca 4,5 – 56 ton, räknat på 25 000 ton respektive 350 000 ton som årsproduktion. Krossning kommer årligen att ske 30 dagar vid normal produktion och 100 dagar vid maximal produktion. Sortering kommer årligen att ske 50 dagar vid normal produktion och 150 dagar vid maximal produktion. Skjutknackning kommer årligen att pågå 10 dagar vid normal produktion och 30 dagar vid maximal produktion.

För grustäkten är de största delarna av området redan avtäckta. För bergtäktverksamheten krävs ytterligare avtäckning, i form av blottläggning av berget genom att ovanliggande sand och grus tas bort. Arbetena kommer att utföras med bandtraktor, grävmaskin och borrhög. Sanden som uppkommer avyttras medan övriga avtäckningsmassor läggs i upplag inom verksamhetsområdet för att nyttjas vid efterbehandling av täktområdet. Sprängning beräknas normalt ske 1-2 gånger per produktionstillfälle och föregås av borrhögstrustning som har

utrustning för dammavskiljning. Sprängning kommer att utföras av underentreprenör. Pallhöjden planeras till ca 15 m i medeltal. Inför varje sprängning kommer bolaget att tillse att ingen befinner sig på angränsade rakbana genom att informera Umåkers travbana och sätta upp anslag vid infartsvägen till travbanan från korsningen väg 512 och väg 528. Ovanför brytfronter högre än 3 meter (10 m anges på ett annat ställe) kommer skyddsstängsel att uppföras. Stora stenblock som inte får plats i krossens intagsöppning (skut) läggs på hög för att senare knackas sönder till mindre delar. Skuten kommer att sprängas eller spräckas med hjälp av grävmaskin med hydraulhammare.

Mobila kross- och sorteringsanläggningar kommer att förekomma inom verksamhetsområdet alla tider på året. Om behov finns kan material vattenbegjutas innan krossning och sortering för att reducera dammspridning. Vatten kommer då att transporteras in i tankar. Krossat och sorterat material kommer att läggas i upplag på ytor som redovisas på täktplanen. Upplagen kommer att placeras i anslutning till de vägar som nyttjas för transport. Allteftersom brytningen fortgår kommer dessa upplag att flyttas för att finnas tillgängliga inom rimligt avstånd från brytningsfronten.

Transporter kommer främst att ske under dagtid på vardagar, men kan vid hög materialefterfrågan förekomma fram till kl. 22.00. Antalet trafikrörelser till och från verksamhetsområdet kommer att vara ca 10 000 per år. I antalet beräknade trafikrörelser ingår även transporter för återvinningsverksamheten, då transporterna samordnas för bästa lönsamhet samt minskad miljöpåverkan. I medeltal kommer transporterna att vara 4-5 lastbilar i timmen under arbetstid dagtid. Vid de tillfällen verksamhet sker på kvällen kan mängden lastbilar vara upp till 10 i timmen. Uppskattningsvis sker ca 4 800 transportrörelser per år från täktverksamheten (år 2007) och ca 3 200 transportrörelser från återvinningsverksamheten (år 2005). Transporter från täkten kommer att ske via väg 554 och sedan vidare på väg 528 förbi bostadshus och Umåkers travbana. Därefter leds transporter norrut, på väg 512 mot Umeå tätort, eller via väg 522 ut på väg E 4.

När uttaget avslutats kommer området att efterbehandlas enligt efterbehandlingsplanen. I den mån det är möjligt kommer efterbehandling att ske successivt. Branta slänter kommer att justeras successivt genom släntring samt genom att avbaningsmassor och införda rena jordmassor läggs mot slänten så att en mjuk rundning skapas. Vid efterbehandlingen kommer ytor för återvinningsverksamheten att mjukgöras. När efterbehandlingen är klar skogsplanteras området. Det kan delvis komma att gräsbesås. Det är av stor vikt att efterbehandlingen görs på ett genomtänkt sätt, för att utveckla området exempelvis till ett grönområde. Brytningsområdets slänter kommer att ges en lutning på högst 1:3. De kommer att avrundas mjukt vid släntröner och släntrötter samt i övrigt mjukt anpassas till omgivande terräng. Rena massor från förstärkningsarbeten av vägar kommer att transporteras in på verksamhetsområdet för att nyttjas vid efterbehandlingen.

Angående övrig hantering begränsas kemikaliehanteringen till drivmedel i samband med produktion. Förvaringen av drivmedel som kan vara aktuell begränsas till mindre mängder och den kommer att ske i ADR-godkända tankar.

Tankning kommer inte att ske av lastbilar, men kan förekomma av grävmaskin och hjullastare. Tankning kommer att ske under uppsikt av föraren och på hårdgjord yta av asfalt. Absorptionsmedel, t ex absol, för att omhänderta spill kommer att finnas lättillgängligt i närheten av cisternen. Sprängämnen transporteras in av underentreprenören till varje enskilt tillfälle och kommer inte att förvaras i tåkten permanent. I tåkten kommer endast enklare reparationer att utföras efter godkännande av platsansvarig och då i garage inom verksamhetsområdet. Det är främst hjullastare och grävmaskiner som kan bli aktuella att reparera i tåkten. Lastbilar repareras externt. Först angavs att garaget inom Grop 21:s verksamhetsområde inte har någon installerad oljeavskiljare, då garaget har en tät platta och saknar avlopp. Detta har senare ändrats till att garaget har ett avlopp, som via oljeavskiljare leds till en sluten tank. Verkstaden är utrustad med oljeavskiljare för att kunna ta hand om eventuellt spill. Avfallet som uppstår omhändertas av entreprenör med erforderliga tillstånd. Avfallet består huvudsakligen av mindre mängder hushållssopor. Uttjänta slitdelar från kross- och sorteringsverk kommer att sorteras och i möjligaste mån lämnas till återvinning av anlita krossentreprenör.

Avfallsverksamheten

Ansökan avser tillstånd till återvinningsverksamhet som omfattar momenten biologisk behandling, krossning, sortering, omlastning, mellanlagring < 1 år samt mellanlagring 1 - 3 år och uttransport. De material/avfallsslag som kommer att behandlas i verksamheten är betongmassor, asfaltmassor, bergmassor, matjord, schaktmassor, ryaavtäckning, gödsel, färdigblandad kompost, torv, kalk och järnsand. För verksamheten kommer en permanent yta att anordnas.

De verksamhetskoder som är aktuella är: 90.160 B (biologisk behandling av avfall), 90.30 B (mellanlagring av avfall) samt 90.70 B och 90.110 C (förbehandling, sortering och mekanisk bearbetning av avfall).

Lokalisering

Återvinningsverksamheten har lokaliserats till tåkten, då sandmaterial krävs vid framställning av matjord. Produktionskostnaden blir lägre med kortare transporter av sandmaterial, vilket resulterar i att bolaget får både en ekonomisk vinst och en samordningsvinst genom att lokalisera återvinningen till tåkten.

Yrkanden och åtaganden

Bolaget yrkar att Länsstyrelsen meddelar tillstånd bl a enligt följande och i huvudsaklig överensstämmelse med vad som uppgivits i ansökan:

att transportera in, behandla, sortera, omlasta och mellanlagra återvinningsmassor och råmaterial för matjordstillverkning inom de sökta fastigheterna.

att ställa av krossverk och sorteringsverk i tåkten för förädling av material.

att transportera in rena massor för att nyttja vid återställning.

att transportera in massor för återvinning i enlighet med ansökan.

att arbetstiderna för verksamheten fastställs till kl 07.00-18.00 måndag - fredag, men vid stor efterfrågan på material kan produktion även få förekomma kl 18.00-22.00 under vardagar.

Bolaget bedriver egenkontroll för att uppfylla kraven i miljölagstiftningen och i de föreslagna villkoren. Egenkontroll införlivades i bolagets ledningssystem och kan redovisas till tillsynsmyndigheten vid tillsynsbesök.

Förslag till villkor

Följande förslag till villkor för avfallsverksamheten lämnas av bolaget:

- Inkommande avfall ska kontrolleras, vägas och journalföras. Sortering och återvinning av inkommande avfall ska ske i lämpliga fraktioner.
- Om verksamheten förorsakar besvärande lukt eller damning i omgivningen ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheterna upphör.
- Tillfart till (upplags)området ska vara försedd med sådan grind och/eller annan avstängningsanordning att okontrollerad tippning förhindras.
- Upplag av material får endast ske på den yta som nämnts i ansökan. In- till dess att ytan färdigställts får upplag av material ske på ytor enligt skiss, daterad 2009-02-11.

Teknisk beskrivning

I Grop 21 bedrivs sedan tidigare både återvinningsverksamhet och täktverksamhet med ett separat tillstånd för respektive verksamhetsdel. I samband med denna ansökan kommer all verksamhet på platsen att inordnas i ett tillstånd. Detta medför vissa omställningar i verksamheten för bolagets del. Återvinningsverksamheten har bedrivits på flera tillfälliga ytor. I samband med denna ansökan avser bolaget att hitta en permanent plats för verksamheten.

Befintlig återvinningsyta

Återvinning av material sker idag utifrån nu gällande tillstånd på fastigheterna Röbbäck 2:6, 11:12, 13:18, 25:14, 25:17, 43:1, 44:1, 93:1 samt del av 59:1. För hanteringen finns fastställda villkor som möjliggör hantering inom huvuddelen av dessa fastigheter.

Anläggande av ny yta för återvinning

För den permanenta återvinningsytan har egenskapskrav fastställts på ytans utformning. Bolaget avser att iordningställa yta som uppfyller egenskapskraven i etapper. Den första ytan som beräknas vara färdig att ta i anspråk, kommer att finnas färdig inom fyra år från det att tillstånd meddelats till verksamheten.

Egenskapskrav

Utifrån de krav som ställs på de material som bolaget återvinner samt mellanlagrar och sedan säljer har man kommit fram till hur ytan måste vara utformad för att dessa materialkrav ska uppfyllas. Det har även vid samråd framförts krav på ytan för att få hantera aktuella massor, vilka också ligger till grund för ytans egenskapskrav.

Ytan måste vara av tillräcklig storlek jämfört med mängderna för att de olika fraktionerna inte ska sammanblandas och förorenas av varandra. Ytan ska också vara hårdgjord för att inblandning av underliggande material inte ska förorena återvinnings- och mellanlagrings-massorna. För att få en effektiv och smidig behandling inom återvinningsverksamheten utformades kraven för tippning av inkommande massor, i form av ramp och tipphylla. Ytavrinning från omgivningen ner på återvinningsytan är inte önskvärd, då det ger större risk för utlakning av näringsämnen och sammanblandning av olika fraktioner. Ett egenskapskrav var därför att avleda ytvatten.

Utformning

Under de fyra första tillståndsgivna åren kommer bolaget att i sin täktverksamhet inom området bryta och utta bergmaterial så att en plan bergyta framställs med placering enligt täktplan. Återvinningsytan kommer totalt att vara 100 x 100 meter i en första etapp.

Ytan kommer att vara hårdgjord av bergkross. Vid okulär besiktning av blottlagda hållar i den sydvästligaste delen av området har inga sprickor påträffats. Utifrån detta uppskattar bolaget att sprickfrekvensen är låg i materialet och att bergytan därmed är tät. Ovanpå bergytan läggs sedan bergkrossmaterial, vilket bolaget anser är lämpligt som hårdgjord yta. Dessutom finns god tillgång till materialet vid egen brytning av berg i tükten.

Längs södra kanten kommer en ramp med tipphylla att sprängas ut med en höjd på tre till fyra meter. På denna ramp kan materialtransporterna köra upp på ena sidan för att därefter tippa av materialet ner på återvinningsytan och sedan köra ner på andra sidan av rampen. Tipphyllan kommer att sluta svagt åt söder för att ytavrinning inte ska rinna ner på återvinningsytan. I bakkant på tipphyllan kommer ett dike att sprängas ut, dit ytavrinning från hyllan kan rinna. Ytavrinning söder om tippkanten, utanför återvinningsytan, kommer också att nå diket i stället för att rinna vidare ut på återvinningsytan.

Diket fortsätter från tipphyllan ner runt hela återvinningsytan. Nere på den plana ytan är diket funktion att ansamla avrinningsvatten från ytan och att samla upp läckage av näringsämnen från verksamheten. Diket är i sin tur försedd med biologisk material som tar upp näringsämnena.

Bolaget räknar med att ytan ska tas i bruk inom fyra år efter det att tillståndsbeslutet givits för de båda verksamheterna. Till dess att denna yta är färdigställd kommer återvinningsverksamheten att fortsättningsvis bedrivas på det idag befintliga området för återvinning.

Uppsamlingsdike

Runt återvinningsytan kommer ett dike att delvis sprängas ut och delvis schaktas ut. Därefter fylls diket med biologisk material. Diket kan även komma att planteras med vide och/eller salixväxter.

Det biologiska materialet i diket kommer att bestå av halm, bark och matjord. Organismer och eventuella växter i diket kommer att kunna tillgodogöra sig näringsämnen som via ytavrinningen når diket. Genom näringsupptaget sker en reduktion av halterna i det vatten som avleds. Därför sker inte något större näringsstillskott till omgivningen.

Det vatten som inte upptas av växter kommer att infiltrera ned i marken. Små mängder näringsämnen som följer med detta vatten tas också upp i marken.

Arbetstider

Verksamheten kommer att bedrivas året runt. Arbetstider kommer att vara vardagar kl 07.00-18.00. Vid stor efterfrågan på material kan produktionen förekomma även kl 18.00-22.00 på vardagar.

Produktion - typ och mängd av avfall/material

Återvinningsverksamheten kommer att omfatta biologisk behandling, krossning, sortering, omlastning och mellanlagring < 1 år samt mellanlagring 1 – 3 år.

Nedan anges i tabellform vilka material som behandlas eller mellanlagras i återvinningsverksamheten. För varje materialkategori anges maximal mängd som tas in varje år och för de kategorier där materialet återvinns anges hur stor del av intaget material som kan återvinnas. I fjärde kolumnen anges avfallskod (EWC) enligt bilaga till avfallsförordningen för de material som tas in som avfall från annan verksamhet. De material som tas in i återvinningsverksamheten och som ska mellanlagras utgör inte avfall enligt bolaget. Vissa material som ingår i återvinningsprocesserna köps in som råvara.

Material	Mängd (t/år)	Återvinningsgrad (%)	Avfallskod	Produkt
Avfall Betongskrot	3 000	100	17 01 01	Från bygg- och anläggning
Asfaltskrot	5 000	100	17 03 02	Från bygg- och anläggning
Bergmassor	10 000	100	17 05 04	Råvara fr egna täkter
Återvinnings- verksamhet Matjord	35 000	100	17 05 04	Råvara fr åkrar
Schaktmassor	50 000	70	17 05 04	Mellanlagring

Ryaavtäckningsmassor	15 000	25	17 09 04	Mellanlagring
Gödsel	500	100	02 01 06	Råvara fr lantbruk
Färdigblandad kompost	5 000	100	02 01 99	Inköpt råvara
Torv	5 000		02 01 99	Inköpt råvara
<u>Mellanlagring</u> Sand			Ej avfall	Råvara fr egna täkter
Kalk	500		Ej avfall	Råvara fr leverantör
Järnsand	5 000		Ej avfall	Mellanlagring av råvara

Vägning och kontroll av material

Allt återvinningsmaterial som tas in på området ska vara rena massor. Bolaget begär in uppgifter från kund/transportör om var materialet kommer ifrån samt mängd material innan transporten till Grop 21 påbörjas. Uppgifterna om materialet journalförs. När materialet anländer genomförs en optisk kontroll samt vägning på vägstationen vid infarten till området.

Krossning, sortering och lagerhållning

Bearbetning av materialet kommer att ske kampanjvis under hela året. Yta för upplag finns redovisat på täktplan. Möjlighet finns att vattenbegjuta materialet för att reducera dammbildningen. Vatten för vattenbegjutning kommer att transporteras in i tank. Alternativt kan brunn komma att borraras.

De icke-biologiska återvinningsprodukterna sorteras/bearbetas innan de läggs på upplag innan de transporteras till avsättningsplats. Det material som kommer att krossas är asfaltmassor och betongmassor. Bolaget har för avsikt att nyttja mobil krossanläggning med dammavskiljningsutrustning. Materialkrossningen samordnas med krossningen för täktverksamheten. Asfaltmassorna kommer att säljas vidare till kund i krossad form. Bolaget har inget inflytande på om kunden använder den krossade asfalten till att tillverka ny asfalt eller använder det som vägmaterial. Asfaltverk kommer inte att tas in i verksamheten. Järnsanden som tas in på området mellanlagras och transporteras sedan ut för avsättning.

Biologisk behandling

De biologiska avfallsprodukterna tas in och mellanlagras. Jord-, schakt- och ryaavtäckningsmassor används, om de är av tillräckligt god kvalitet, till framställning av matjord. Överbliven volym läggs på upplag för att användas vid efterbehandlingen av hela verksamhetsområdet. Förädling av matjorden sker med hjälp av gödsel, sand och kalk. Omblandning och hantering av matjorden

kommer att ske med maskinpark som finns inom området. Gödsel till matjordstillverkningen läggs inte på upplag utan tas in när behov finns.

Transporter

Transport ut från täktområdet kommer att ske på väg 554, vidare på väg 528 förbi bostadshus och Umåkers travbana. Därefter leds transporter norrut vidare ut på väg 512 in mot Umeå tätort, medan transporter söderut passerar väg 522 innan de når E 4. Transporter sker främst under dagtid, kl 0700-18.00, på vardagar, men kan även förekomma fram till kl 22.00 vid hög efterfrågan. Till och från verksamhetsområdet kommer det under ett år att förekomma 10 000 trafikrörelser. Av dessa hör ca en tredjedel, dvs. ca 3 300 rörelser, till återvinningsverksamheten. Bolaget strävar efter att bil som kommer med material till återvinningsverksamheten ska ta med sig ballastmaterial ut från täkten.

Återställning

När återvinningsverksamheten avslutas kommer området att efterbehandlas enligt efterbehandlingsplanen. Återställning kommer att ske genom att tippkan-ten sprängs ner och fyllning sker. Därefter skogsplanteras hela området. Massor som inte kunnat återvinnas i verksamheten läggs i upplag och används vid efterbehandlingen av hela Grop 21.

Övrig hantering

Tankning av fordon som arbetar i återvinningsverksamheten kommer att ske på hårdgjord yta av asfalt och från samma ADR-godkända tankar/cisterner som används vid bränslepåfyllning av fordon i täktverksamheten. Tankningsplatsen ligger i anslutning till befintliga garage vid infarten till området. Absorptionsmedel, t ex absol, kommer att finnas lätt tillgängligt i närheten av cisternen för att omhänderta eventuellt spill.

Miljökonsekvensbeskrivning

Av bolagets beskrivning av miljökonsekvenserna framgår i huvudsak följande:

Täktverksamheten

Miljömål och miljö kvalitetsnormer

Verksamheten uppfyller det nationella miljömålet Grundvatten av god kvalitet och det regionala miljömålet att inte bedriva täktverksamhet inom inre eller yttre vattenskyddsområde. Verksamheten uppfyller också de nationella miljömålen God bebyggd miljö samt Levande sjöar och vattendrag. I förordning (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft anges högsta värde i utomhusluft för skydd av människors hälsa för parametrarna kvävedioxid och kväveoxid, svaveldioxid och bly. Planerad verksamhet emitterar endast små mängder kväveföreningar samt inte svaveldioxid eller bly och bedöms därför inte inverka negativt på dessa miljö kvalitetsnormer.

Naturvård, hydrologi, planering, kulturmiljö och rennärning

Att utnyttja ett redan påverkat område för att bryta både berg och resterande mängd naturgrus innebär att ingen orörd natur tas i anspråk och att produktionen successivt övergår till bergkrossmaterial, vilket är fördelaktigt för att uppnå det nationella miljömålet att minska naturgrusanvändningen. Återvinningsverksamhetens hela grundidé är att återanvända material och därmed hushålla med naturresurser. Efter brytning kommer berget att vara exponerat innan växtlighet återigen täckt marken. I stort sett hela verksamhetsområdet omges av skogsbeklädd mark som skyddar mot insyn. Mellan väg 528 och verksamhetsområdet finns dock en sträcka med industribyggnader varifrån det är insyn, liksom från motionsslingan och från en liten glänta i skogsskärmen mellan verksamhetsområdet och väg 554. Eftersom området ligger så djupt i förhållande till omgivningen är dock insynen inte total utan endast delar av området är synligt.

När det gäller efterbehandling är stora delar av norra sidan av befintligt brytningsområde idag successivt efterbehandlade med en bottenyta vid + 16 m. Dessa delar efterbehandlades med en släntlutning på 1:2,5. Höjdskillnaden har i detta område inte lett till problem med efterbehandlingen. Fortsatt brytning kommer i första hand att ske längs täktens södra kant, av berg och ovanliggande sand. I övriga delar av täkten finns inget berg över + 16 m och dessa kommer inte att nyttjas i någon större utsträckning, mer än att sand utvinns när området utplanas och förbereds för senare efterbehandling. Längs södra kanten kommer brytningen att resultera i branta bergkanter, vilka kommer att efterbehandlas med en blandning av släntsprängning och fyllnad till en släntlutning på högst 1:3. Fyllnadsmaterial består i första hand av överblivna massor från återvinningsverksamheten, exempelvis ryaavtäckningsmassor, vilket det kan bli 75 % över av vid återvinningen. För att uppnå rätt släntlutning kan även rena massor komma att tas in till verksamhetsområdet, om återvinningsmassorna inte räcker till. Kanten som måste släntjusteras i södra delen av täkten blir ca 500 m lång, vid brytning av berg längs hela kanten. Området kommer i samband med efterbehandling att skogsplanteras, och delvis gräsbesås om det är nödvändigt. Bolaget är dock öppet för annat nyttjande, t ex för någon form av friluftsliv eller idrottsverksamhet, om detta är ekonomiskt rimligt. Skulle detta bli aktuellt, beslutas om ändrade efterbehandlingsåtgärder i samråd med Länsstyrelsen.

Den stora mängd grus och sand som ansamlats på platsen är en del av Vindelälvsåsen som har sin sträckning i nord-sydlig riktning. Avståndet mellan Umeälven och verksamhetsområdet är ca 200 m. Växtligheten består av blandad löv-barrskog och blåbärsris. Enligt länsstyrelsens grusinventering har de exploaterade områdena naturvärdesklass III medan de orörda områdena norr och söder om verksamhetsområdet har naturvärdesklass I. Enligt länsstyrelsens GIS-databas (2007-11-15) finns inga riksintressen eller skyddade områden avseende natur- eller kulturvärden på platsen för verksamheten. Enligt "Skogens pärlor" (2007-10-09) finns några markerade punkter med skogshistoria söder och väster om befintligt verksamhetsområde. Mellan 100 och 200 m från verksamhetsområdet, på norra sidan om väg 554 längs älvkanten, finns områden markerade som nyckelbiotoper.

Enligt SGU:s brunnarkiv (2007-10-09) finns närmaste brunn i östlig riktning på drygt 500 m håll och det är också där som den närmast boende finns. Från verksamhetsområdet strömmar vattnet mot norr och vidare ner i Umeälven. Enligt SGU:s Hydrogeologiska karta över grundvattnet i Västerbottens län 2000 är grundvattentillgången mycket stor i området, i storleksordningen 25-125 l/s. Umeå kommuns två grundvattentäkter i åsen ligger dock på norra sidan av älven i Hissjön och Kulla. I täktens närhet finns tre grundvattenrör. Grundvattnets nivå i dessa har mätts och redovisas i bilaga till MKB:n. Från nuvarande täktbotten är avståndet till grundvattenytan mer än två meter. Ett utvidgat och fortsatt täktill-stånd kommer att sänka nuvarande täktbotten med mellan 5 och 10 m inom vissa delar av verksamhetsområdet, ner till en lägsta nivå på +16 m. Avståndet till grundvattenytan kommer då att vara mer än två meter. Påverkan på grundvattnets nivå i vertikalled beräknas bli minimal i alla områden utom där berget bryts ut. Där bergtäkt bedrivs kan grundvatten inte längre rinna på bergytan. Täktbotten kommer att luta svagt åt nordöst. Vatten som rinner in på den plana täktbotten kommer att rinna ner i sandmaterialet nordost om brytfronten och där återgå till normal grundvattenyta. Vid okulär besiktning av blottlagda berghällar har inga sprickor identifierats. Därför antas att ingen förändring sker av grundvattennivån, till följd av förändringarna av bergytan. Grundvattenflödet går norrut från verksamhetsområdet mot Umeälven. Mellan täkten och älven finns inga brunnar och därmed ingen risk för förorening av brunnsvattnet.

Beträffande planförhållanden är området öster om verksamhetsområdet enligt översiktsplanen delvis detaljplanerad tätortsbebyggelse, delvis ett reservat för arbetsområde. I övriga riktningar från verksamhetsområdet är marken av värde för friluftsliv och/eller naturvård, dock inte detaljplanlagt. Några värdefulla kulturhistoriska eller estetiska värden finns inte på platsen idag efter årtionden av täktverksamhet. Umåkers travbana ligger i anslutning till verksamheten i östlig riktning. På höjden vid verksamhetsområdets södra kant går en slinga som används främst av hästränare, men även av andra motionärer som t ex skidåkare och rörligt friluftsliv. Möjligheterna till friluftsliv jämfört med dagens nyttjande intill täkten kommer inte att förändras. Området är inte detaljplanlagt för friluftsliv eller av riksintresse för friluftslivet.

Täkten ligger inom ett område som inte är gränsbestämt, för samebyarna Umeje Tjeälddie och Ran. Enligt rennäringens databas (ren2000, 2007-10-15) används området som betesland. I verkligheten erbjuds inget renbete då avtäckning av området redan är genomfört. Inte heller skogspartiet norr om täkten erbjuder mycket bete eftersom området är svårtillgängligt p.g.a. dess närhet till älvkanten och få tillfartsvägar för renar. Verksamheten utgör inte hinder för någon flyttled eller i övrigt något riksintresse för rennäringen.

Miljöskydd

Dominerande miljöpåverkan är damning, buller, vibrationer och luftstötter samt transporter. Verksamheten ger upphov till små mängder avfall. Utsläppen till luft är större och kommer från damm, nitrosera gaser från sprängning samt avgaser från maskiner och transporter. Avgaserna består huvudsakligen av NO_x.

VOC, CO₂ och S. Största emissionen av luftföroreningar kommer maskiner inom verksamhetsområdet. Störningar av närboende sker främst genom transporter på väg 528. Trafiken på väg 554 utgörs av personbilar och kollektivtrafik och bidrar också till luftföroreningar. Damm uppkommer vid borring, sprängning, krossning, lastning och som diffus damning vid transport. Damm från borring bedöms inte uppkomma i en mängd som påverkar omgivningen. Sprängning ger upphov till damm och kommer att ske med 30-(40)50 salvor under hela tillståndstiden, men utsläppen bedöms bli små. Krossning kommer att ske med utrustning som avskiljer damm. Eftersom verksamheten bedrivs under omgivande markyta uppstår inte så mycket damning runt omkring. Bevattning av planer och upplag kommer att ske när så anses nödvändigt. Verksamheten bedöms inte ge upphov till utsläpp som kan medverka till att miljö kvalitetsnormer överskrids. Dominerande miljöpåverkan från återvinningsverksamheten är damning.

Täktbotten ligger lägre än omgivningen och den efterbehandlade slänten i sydöst kommer att skydda mot spridning av ljud. Nivå på täktbotten där berg bryts kommer att ligga minst 15 m under markytan (ligga på ca + 15 m och efterbehandlad tidigare brytfront i sydöst bildar därmed en vall på höjdnivån + 28 m som skyddar mot spridning av ljud från sprängningar). Antal sprängningar och storlek på salvorna kommer att anpassas så att villkoren för vibrationer och luftstötter uppfylls. Sprängningar kommer inte att ha någon större inverkan på friluftslivet i området, då dessa sker så få gånger per år och då friluftsliv främst sker söder om verksamhetsområdet. Sprängningarna görs i södra delen av täkten med rasbranterna riktade mot norr. Beräknade värden för vibrationer är 3,6 mm/s bakom salva, 1,8 mm/s framför salva och 2,7 mm/s på sidan om salva på avståndet 400 m respektive 1,8 mm/s bakom salva, 0,9 mm/s framför salva och 1,3 mm/s på sidan om salva på avståndet 600 m. Beräknade luftstötter är 30-200 Pa reflektionstryck på avståndet 400 m respektive 20-130 Pa reflektionstryck på avståndet 600 m. Dessa beräkningar sägs bygga på maximal pallhöjd på 15 m och en borrhålsdiameter på 64 mm etc.

Genom placering av ljudalstrande krossverk längst nere på täktbotten kommer bullret från dessa att reduceras. Uppställningsplats för krossen kommer att bestämmas när krossning blir aktuellt. Upplag av både bergkross och grus kommer vid behov att placeras som skyddsvall framför kross- och sorteringsverk. Momenten som ger upphov till de högsta ljudnivåerna är normalt borring och skutknackning. I direkt anslutning till täktområdet kommer förhöjda ljudnivåer att uppkomma när verksamhet pågår. Förhöjda ljudnivåer alstras också av trafik på väg 529. Ekvivalent ljudnivå beräknas inte överstiga gränsvärdet för buller dagtid måndag-fredag kl. 07-18 vid befintlig verksamhet (55 dBA) eller nyetablering (50 dBA). Under kvällstid kommer arbetsmoment som sortering och utlastning att utföras, vilka endast alstrar marginellt med ljud, varför bolaget beräknar klara riktvärdet för kvällstid vid befintlig verksamhet (50 dBA) och nyetablering (45 dBA). Momentan ljudnivå beräknas inte överstiga riktvärdena vare sig för verksamhet dagtid (55 dBA) eller kvällstid (50 dBA), dock kanske vid borring och sprängning. Verksamheten ligger inom ett stråk som belastas med flygbuller p.g.a. att inflygning mot Alvik sker strax norr om verksamhetsområdet. För täktverksamhet anges i Boverkets skrift "Bättre plats för

arbete", Allmänna råd 1995:5, 500 m som rekommenderat riktvärde för skyddsavstånd mellan täkter och bostäder. Buller från återvinningsverksamheten uppkommer vid krossning, från fordon som arbetar med materialet och från transporter. Tillåtna ekvivalenta ljudnivåer är precis som täktverksamheten 50 dBA dagtid och 45 dBA kvällstid. Beräknade ekvivalenta ljudnivåer för ett borragregat på en höjd på + 31 m i västra delen av täkten under en arbetsdag på 8 timmar blir över 45 dBA i bostadsområden norr om Umeälven, trots viss avskärmning av tätkanterna. Beräknade ekvivalenta ljudnivåer för en krossanläggning nere i täkten under en arbetsdag på 8 timmar blir över 40 dBA i bostadsområden norr om Umeälven, trots stor avskärmning. Bolagets akustikkonsult uppger att enligt dess mätningar förekommer inte rena toner från bergbort eller krossanläggning på avstånd större än 100 m.

Verksamheten ligger i Vindelälvsåsen, i ett område som har mycket god tillgång på grundvatten. Risken för förorening av detta vatten ses dock som mycket liten, då täktbotten kommer att vara minst 1 m ovanför grundvattenytan. Eventuella partiklar som infiltrerar med dagvatten kommer att fastläggas i marken innan de når grundvattnet. Vid sprängning kommer vissa rester av sprängmedel att lösas ut och förekomma i vatten inom verksamhetsområdet. Läckage av kväve kan uppstå vid sprängning, främst vid laddning av vattenfyllda hål där delar av sprängämnet upplöses i vattnet. Under sprängning kommer delar av reaktionsprodukterna att bli kvar i stenhögen. Från dessa lakas successivt kväveföreningar, såsom nitrat och ammoniumjoner, ut i omgivande mark och vatten. En successiv urlakning kommer inte att medföra påverkan på omgivningen. Eftersom tillgången på grundvatten är mycket god i området skulle eventuellt läckage få en stor utspädning innan det når Umeälven. Området där återvinningsverksamheten utförs kommer att ha en tätad hårdgjord yta. Näringsämnen beräknas därmed endast i liten mängd läcka från verksamheten. Platsen för återvinningsverksamheten kommer att omgärdas av ett dike som samlar upp eventuellt vatten med näringsämnen i. I diket kommer växtlighet att planteras som kan ta upp näring, så att det inte läcker ut i omgivningen. Påverkan blir därmed väldigt lokal, i det konstruerade diket. Ingen påverkan bedöms uppstå utanför diket. Bolaget anger att grundvattens transportsträcka i sand är 0,8 till 150 m under 2,5 månader, när lutningen på grundvattenytan är 1 %. Bolaget beräknar utifrån detta och förutsättningarna i täkten att eventuella föroreningar transporteras maximalt 60 m i månaden och från söder mot norr inom verksamhetsområdet, där ingen växtlighet finns.

Inom befintligt verksamhetsområde finns inga områden som klassats som förorenade områden och verksamheten kommer inte leda till att området förorenas. Angående haverier och olyckor kommer bolaget i enlighet med krav på egenkontroll att omgående underrätta tillsynsmyndigheten om en driftstörning eller liknande inträffar, vilken kan leda till olägenhet för människors hälsa eller miljön. Entreprenörer kommer att informeras om t ex hur fallolyckor ska begränsas och vad som bör göras vid eventuellt läckage och spill. Diesel kommer att finnas inom verksamhetsområdet under produktion. Oljor och kemikalier kommer att förvaras på ett säkert ställe och på en ordningsställd plattform eller i container så eventuellt spill kan tas omhand. Oljebyten kommer inte att ske inom området.

Alternativ lokalisering, utformning och nollalternativ

Bolaget förordar att få bryta berg som nu kommit i dagen efter grusuttaget som pågått under ca 30 år. Bolaget har inte undersökt alternativ lokalisering av bergtäkten. När det gäller grustäkten redovisas två andra lokaliseringar i närheten. Inom alternativ 1, Håltjärn, hade bolaget tillstånd till sand- och grustäkt av 110 000 ton t o m 2008-06-30. Täkten ligger ca 4 km nord-nordväst om Hörnefors, på västra sidan om E 4. Täkten är en sand/grustäkt, men bergklackar börjar bli synliga. Det innebär att området kan nyttjas som bergtäkt. Inga närboende finns intill täkten, däremot längs transportvägen. Skulle bolaget ta material från denna täkt istället för från sökt täkt, blir transporterna betydligt längre och utsläppen av koldioxid större. Alternativ 2 är Lidberget, där det inte finns någon täkt idag. Täkten skulle ligga på nordvästra sidan av Lidberget, väster om Röbbäcksliden och strax öster om Klabböle by. Det är en svallgrusavlagring, där materialet ligger i relativt mäktiga terrasser ovanför vägen mellan Klabböle och Umeå. Avståndet till Umeå är 7 km och kontrakt med markägaren finns inte. Materialet består i huvudsak av sand men i de högst belägna terrasserna förekommer grusigare fraktioner. Det finns endast möjlighet till uttag av begränsade mängder. Materialet är svårt att vidareförädla till dressand, leksand och hoppsand p.g.a. materialets kornstorleksfördelning. Detta alternativ innebär att endast naturgrus skulle nyttjas, vilket är sämre hushållning än att nyttja både berg och grus.

Beträffande alternativa placeringar finns det inom verksamhetsområdets yttre gränser möjlighet till flera alternativa placeringar av de olika verksamhetsdelarna. Den slutliga placeringen är inte bestämd i detta skede och under drifttiden förutsätts att placering inom områdets yttre gränser kan variera för att erhålla så god logistisk som möjligt. Berget syns som en tunga i södra delen av befintlig täkt, som sticker ut i partiet som består av sand. Att bryta berg i någon annan del än längs södra långsidan i täkten är inte möjlig, då det är stora mängder överlagrande sand i övriga delar av verksamhetsområdet och bergytan dessutom ligger långt under tänkt täktbotten. Därmed är det inte möjligt med alternativ placering av bergtäkten inom verksamhetsområdet.

Nollalternativet (ingen fortsatt brytning inom området) innebär att täktverksamhet bedrivs enligt gällande tillstånd och att efterbehandling sedan sker i enlighet med villkoren och att återvinningsverksamheten bedrivs enligt gällande tillstånd. Nollalternativet medför att täktverksamheten avslutas 2009 och att material får hämtas från andra täkter. Detta alternativ medför även att samordningsvinster mellan de båda verksamheterna försvinner. Idag finns möjlighet att lägga lass på bilar både till och från verksamheten och därigenom minska transportarbetet. Lokalt är det positiva med nollalternativet att området runt täkten inte utsätts för några ytterligare påfrestningar från täktverksamhet. I ett större perspektiv innebär detta alternativ att material måste tas från andra täkter kanske på längre avstånd från avsättningsområdet, vilket kan bidra till större påfrestningar på miljön i form av ökade utsläpp till luft och vatten.

Bolaget motiverar valt alternativ med att verksamhet redan bedrivs på platsen. Både länsstyrelsen och Umeå kommun har uttryckt önskemål om samordning

av verksamheterna inom ett tillståndsbeslut. En samordning medför större flexibilitet för att utveckla verksamheten och möta de krav marknaden ställer. Det bedrivs också utbildning i ekonomisk och därmed miljövänlig körning för lastbilschaufförer inom verksamhetsområdet. Utsläppen av koldioxid från transporter in till Umeå, jämfört med från Grop 21, blir över dubbelt så höga om materialet produceras i Lidberget och över fyra gånger högre om materialet produceras i Håltjärn. Redovisade utsläppsberäkningar är baserade på Naturvårdsverkets tabellvärden för tung lastbil med trailer och maxlast på 26 ton.

Bolaget bedömer sammanfattningsvis att verksamheten är försvarbar med tanke på beskaffenhet, läge och föreliggande behov.

Avfallsverksamheten

Utsläpp, störningar och konsekvenser

Luft

Damm uppkommer vid krossning, sortering och lastning, men också som diffus damning vid transporter. Krossning av material kommer även fortsättningsvis att ske med utrustning som avskiljer damm. Det finns också möjlighet att vattenbegjuta materialet innan krossning för att minimera uppkomsten av damm. Eftersom verksamheten bedrivs under omgivande markyta kan damm uppstå mer lokalt i tåkten och inte så mycket i omgivningen i övrigt. Damning från lastningsarbeten och transporter bedömer bolaget inte påverkar omgivningen.

Bolaget bedömer att verksamheten inte ger upphov till utsläpp som kan medverka till att miljö kvalitetsnormer överskrids.

Vatten

Platsen för återvinningsverksamheten kommer att omgärdas av ett dike som samlar upp eventuellt vatten innehållande näringsämnen. I diket kommer växtlighet, som kan ta upp näring, att planteras så att det inte läcker ut i omgivningen. Påverkan blir därmed mycket lokal och i det konstruerade diket. Ingen påverkan bedöms komma att ske utanför diket.

Buller

Återvinningsverksamheten alstrar ljud vid lastning, transporter och krossning av material. Dessa moment beräknas inte leda till att verksamheten överskrider gränsvärdet för ljudnivån på 50 dBA dagtid eller 45 dBA kvällstid. De närmaste bostadshusen finns på över 500 meters avstånd. Till följd av avståndet samt att verksamheten bedrivs 15-35 meter under övrig marknivå, beräknas de närboende inte bli störda av buller från verksamheten.

Hushållning med naturresurser

Återvinningsverksamheten är i sig en verksamhet som bedrivs för att hushålla med naturresurser. Et förhållandevis korta avståndet från Grop 21 till avsättningsområdet innebär att mindre mängder drivmedel krävs för transportererna.

Transporter, trafikrörelser

Transporter kommer främst att ske under dagtid på vardagar, men kan också förekomma kvällstid. Transporterna beräknas uppgå till ca 10 000 trafikrörelser per år, motsvarande 4-5 bilar i timmen under arbetstid, totalt från båda verksamheterna. Ca 1/3 är transporter till och från återvinningsverksamheten. Samordning kommer att ske mellan återvinnings- och täktverksamheten för att utnyttja bilarna maximalt.

Haverier och olyckor

Bolaget kommer i enlighet med krav på egenkontroll att omgående underrätta tillsynsmyndigheten om en driftstörning eller liknande händelse inträffar. Entreprenörer kommer att informeras om vad som t ex måste göras vid eventuella läckage eller spill.

Oljor och kemikalier kommer att förvaras på säkert ställe och på en iordningställd plattform eller i containrar så att eventuellt spill kan tas omhand. Oljebyten kommer inte att ske i tükten, utan om detta måste göras kommer fordonet att transporteras till lämplig verkstad.

Tidigare beslut

Länsstyrelsen beslutade 2001-05-11 (dnr 242-6544/00) att meddela tillstånd till avfalls-/återvinningsverksamheten inom området. Tillståndet gäller tills vidare men upphävs genom detta beslut.

Länsstyrelsen meddelade 2002-06-26 (dnr 2330-7826/01) Umeå Bilfrakt AB tillstånd till utvidgad grustäkt och fortsatt bergtäkt inom fastigheterna Röbbäck 11:12, 24:12, 25:17, 13:18, 43:1, 44:1, 93:1, 25:14 och 28:17 i Umeå kommun. Tillståndet gäller för uttag av 952 300 ton grusmaterial och 47 700 ton berg inom ett brytningsområde på ca 170 000 m². Tillståndet gäller t o m 2009-06-30. Därefter beslutade Länsstyrelsen 2006-01-17 (dnr 551-13115-2005) att överlåta tillståndet till Bilfrakt Bothnia AB.

Senare har Länsstyrelsen 2008-03-07, dels i ärende 551-14493-2007 och dels i ärende 551-14474-2007, med stöd av 24 kap 8 § miljöbalken, avslagit en ansökan om ändring av villkor 16 respektive villkor 5 angående att alla arbetsmaskiner i verksamheten ska vara försedda med droppåtar för kontroll av läckage, i enlighet med Umeå Bilfrakt AB:s åtagande.

Samråd, handläggning, remisser m.m.

Länsstyrelsen underrättade 2007-09-24 (ärende 551-13032-2007) bolaget vid samråd, om att planerad fortsatt och utvidgad täktverksamhet i berg och naturgrus inom rubricerade fastigheter ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 4 § miljöbalken och 3 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

Därefter inkom bolaget 2008-04-29 med ansökan och MKB angående täktverksamhet av berg- och grus, uppställning av kross- och sorteringsverk samt hantering av avfall.

Länsstyrelsen begärde 2008-05-28 kompletteringar av ansökningshandlingarna, efter att ha skickat ärendet på en s.k. kompletteringsrunda.

Bolaget inkom 2008-07-14 med ytterligare handlingar, varefter ärendet kungjordes 2008-07-25.

Bolaget yttrade sig 2008-09-02 över Länsstyrelsens tjänsteanteckning 2008-07-31 från telefonsamtal med enskild, en skrivelse inkommen till Länsstyrelsen 2008-08-07 samt en skrivelse 2008-08-13 från Västerbottens travsällskap.

Vägverket Region Norr sade i yttrande 2008-09-11 att man kunde tillstyrka ansökan, under vissa angivna förutsättningar. Bolaget fick tillfälle att yttra sig över detta remissvar och inkom med svar 2008-10-09.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 2008-09-25 att föreslå att kommunens Närings- och planeringsutskott ur miljösynpunkt skulle tillstyrka att bolaget får tillstånd till täktverksamhet av berg och naturgrus samt återvinningsverksamhet enligt ansökan och att utskottet i sitt beslut väger in de planeringsaspekter som är aktuella. Nämnden föreslog att Närings- och planeringsutskottet skulle yrka på att ett tillstånd skulle förenas med ett antal villkor med vissa lydelse.

Därefter avstyrkte Umeå kommun i yttrande 2008-10-03 att Länsstyrelsen ska ge tillstånd enligt ansökan efter att Närings- och planeringsutskottet avstyrkt ansökan 2008-09-30.

Bolaget meddelade i skrivelse 2008-10-16 att man skulle ha fördjupad diskussion med berörda parter.

Umeå kommun, Närings- och planeringsutskottet, beslutade 2009-01-07 att godkänna förslaget till överenskommelse mellan Umeå kommun och Bilfrakt Bothnia AB och att tillstyrka en reviderad ansökan om tillstånd i enlighet med de villkor som framgår av överenskommelsen.

Bolaget inkom 2009-02-11 med förslag till formulering av tillståndsbeslut och 2009-02-13 med karta över ytor för avfallshanteringen under tiden fram till dess planerad permanent yta på berg färdigställs samt 2009-02-02 med reviderad sida tillhörande teknisk beskrivning och 2009-03-02 med grafisk illustration av täktplanen.

Vägverket Region Norr inkom 2009-02-19 med kompletterande yttrande, som bolaget fick för kännedom och eventuellt yttrande.

2009-03-27 inkom ett avtal mellan bolaget och Vägverket Region Norr.

Bolaget har beretts tillfälle att yttra sig över täktavgiften och inte haft några erinringar.

Gällande bestämmelser m.m.

För täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller andra jordarter för annat ändamål än markinnehavarens husbehov krävs tillstånd enligt 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) samt 5 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämfört med punkt 10.11 B i bilaga till denna förordning.

För avfalls- och återvinningsverksamhet krävs tillstånd enligt 9 kap 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) samt 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämfört med punkterna 90.160 B (biologisk behandling av avfall), 90.30 B (mellanlagring av avfall) samt 90.70 B och 90.110 C (förbehandling, sortering och mekanisk bearbetning av avfall).

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken ska den myndighet som ska pröva ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 9 kap. 6 a § ska vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt behovet av det material som kan utvinnas vägas mot de skador på djur- och växtlivet och på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka. Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djur- eller växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande.

Alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken ska kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas. Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska en sådan plats väljas, för verksamheter och åtgärder som tar i anspråk mark annat än helt tillfälligt, som är lämplig med hänsyn till 1 kap. 1 § och 3 kap. miljöbalken.

För all verksamhet och alla åtgärder ska en sådan plats väljas att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Enligt 1 kap 1 § ska miljöbalken tillämpas så att mark och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.

Enligt 3 kap. 1 § miljöbalken ska markområden användas för det eller de ändamål för vilka området är mest lämpade till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Enligt 22 kap. 28 § miljöbalken får Länsstyrelsen när det finns skäl till det, förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om domen eller beslutet inte har vunnit laga kraft.

Tillståndsmyndigheten får enligt 24 kap 3 § miljöbalken, 6 p återkalla tillstånd, om ett nytt tillstånd ersätter ett tidigare tillstånd.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivits om den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Villkoren kan enligt 24 kap 5 § pkt 5 miljöbalken komma att ändras om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts.

Ändringar av tåktens utformning eller i verksamheten får inte ske utan att tillsynsmyndigheten i god tid underrättats. Tillsynsmyndigheten prövar om ändringarna kräver anmälan enligt 21 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller om tillstånd måste sökas enligt 5 § samma förordning.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön, fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

Enligt 5 § förordningen (1998:904) om täkter etc. föreligger uppgiftsskyldighet beträffande dels vem som vid varje tidpunkt är exploatör av tåkten, dels produktionen av bl. a. berg, sten, grus, och morän. Exploatörsuppgift ska lämnas till Länsstyrelsen genast vid varje förändring medan produktionsuppgift ska lämnas senast den 28 februari varje år.

Den som bedriver tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska senast den 31 mars varje år lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt 26 kap 20 § miljöbalken.

Borttransport och slutligt omhändertagande av farligt avfall regleras i avfallsförordningen (2001:1063).

Beträffande de av bolaget angivna EWC-koderna finner Länsstyrelsen att följande rättningar ska gälla:

- Bergmassor, som kommer från täkter och inte uppfyller vissa kvalitetskrav, kan utgöra avfall. Koden blir då 01 04 08.
- Matjord från åkrar betraktas inte som avfall. Därför ingen EWC-kod.
- Ryaavtäckningsmassor bedöms inte tillhöra 17 09 04 (annat blandat bygg- och rivningsavfall), utan torde mest härröra till gruppen jord, sten m m. Därför kod: 17 05 04
- Färdigblandad kompost bör utgöra 19 05 99 (annat avfall från aerob behandling av fast avfall), då det kommer från Ragn-Sells kompostanläggning. Kan

eventuellt vara produkt, men då bör leverantören presentera en fullständig produktcertifiering.

- Torv bör kunna betraktas som råvara från torvtäkter o d. Bolagets klassificering, 02 01 99 (annat avfall från jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, jakt och fiske) stämmer inte så bra.

- Järnsand utgör ett avfall med klassning 10 06 01, vilket har bekräftats av Boliden.

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd, NFS 2003:24.

Tillsynsmyndighet är för närvarande Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun.

I detta ärende har Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen beslutat med Håkan Törnström, ordförande och Erik Olauson, miljöskunnig. Föredragande har varit Erland Sköllerhorn och Gunnar Önevall.

Detta beslut kan överklagas hos Miljödömsstolen, Umeå tingsrätt, se bilaga.

Håkan Törnström

Erik Olauson

Bilagor

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter (bilaga 1)

Översiktskarta

Fastighetskarta

Täktplan

Hur man överklagar

Kopia till

Umeå kommun, Stadsledningskontoret + kungörelse, bevis emotses

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå kommun

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm + kungörelse + översiktskarta

Lantmäterimyndigheten i Umeå kommun + översiktskarta + fastighetskarta + täktplan

Kopia utan bilagor till

Skattemyndigheten i Luleå, 971 82 Luleå

Skatteverket, Storföretagsregionen, Ludvikakontoret, 771 83 Ludvika

Vägverket Region Norr, Box 809, 971 25 Luleå

Västerbottens travsällskap, Travbanan, 904 40 Röbäck

Rätts, Håkan T

Miljöskydd, Erik O

Miljöskydd, Gunnar Ö

Miljöskydd, Erland S

BRYTNINGSOMRÅDE

Pnr	X	Y
101	7080535.49	145610.64
102	7080556.41	145715.41
103	7080561.48	145753.44
104	7080560.70	145787.19
105	7080555.44	145814.46
106	7080541.16	145854.99
107	7080501.50	145843.59
108	7080467.19	145862.02
109	7080336.77	148148.30
110	7080233.39	146232.08
111	7080152.47	146257.06
112	7080097.74	146259.41
113	7080047.51	146244.55
114	7079975.30	146185.52
115	7079919.87	146114.84
116	7079943.54	146020.51
117	7079982.30	145968.21
118	7080040.19	145926.95
119	7080256.31	145841.67
120	7080350.90	145779.96
121	7080393.37	145732.08
122	7080374.34	145662.26
123	7080464.09	145585.56

VERKSAMHETSOMRÅDE

Pnr	X	Y
1	7080535.98	145510.97
2	7080576.02	145711.49
3	7080581.51	145752.33
4	7080580.66	145789.33
5	7080574.80	145819.70
6	7080559.65	145862.70
7	7080362.86	146250.61
8	7080326.23	146205.43
9	7080233.40	146279.11
10	7080251.25	146301.66
11	7080177.50	146322.73
12	7080146.46	146284.62
13	7080102.54	146284.88
14	7080015.96	146250.53
15	7079964.91	146205.56
16	7079906.75	146254.82
17	7079825.32	146157.91
18	7079904.82	145988.04
19	7079932.87	145951.02
20	7079958.27	145924.03
21	7079980.85	145904.93
22	7080007.66	145889.87
23	7080087.61	145856.89
24	7080140.07	145833.89
25	7080174.84	145814.50
26	7080203.80	145794.84

FÖRKLARINGAR

- Väg
- Fastighet
- Byggnad
- Nivåkurvor
- Verksamhetsgräns
- Brytningsgräns

KOORDINATSYSTEM

PLAN: Sweref-99 20_15
HÖJD: RH2000

POLYGONPUNKTER

Pnr	X	Y	Anm.
PP1	7080283.667	146249.749	RM
PP2	7079942.490	146000.191	RM

HÖJDFIX

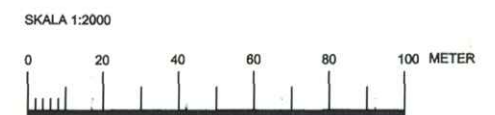
Pnr	X	Y	Z
FIX1558	7080501.5	145964.1	37.959

BERÄKNADE YTOR OCH VOLUMER

VERKSAMHETSOMRÅDE = 306690 m²
BRYTNINGSOMRÅDE = 196147 m²
BERÄKNAD UTTAGSVOLYM (sand+berg) = 1 237 000 m³

Undertag från totalinmätning 2007-07-01

Länsstyrelsen Västerbotten
Ink. 2009-03-23
551-6126-2008

envi
V. Esplanaden 19, 903 25 Umeå
Tel: 090-131810 Fax: 0703-156460
umea@envi.se

Charta
GRÄDDVÄGEN 13
90620 UMEÅ
TEL/FAX 090-770120
www.charta.se

RTAD AV KONSTRUERAD AV
Jan Eriksson
ORT OCH DATUM
Umeå 2008-04-18

BET	ANT	NORRGEN AVSER	SKA	DATUM

Bilfrakt.se, Grop 21
TÄKTPLAN
Röbäck 28:17, 25:17, 25:14, 11:12, 24:12,
30:60 m.fl. inom Umeå kommun

SKALA 1:2000
RITNINGSNUMMER
000-001
ANDR BET
A